

TVARUMAS BIBLIOTEKOJE

Rekomendacijos viešųjų
bibliotekų specialistams

- 01 Įvadas
 - 02 IFLA rekomendacijos
 - 03 Tvarumo deklaracija
 - 04 Rekomendacijos viešajai bibliotekai
 - 05 Projektai
 - 06 Tvarumo iniciatyvinė grupė
-

ĮVADAS

Biblioteka, pagal savo veiklos principą, jau yra „žalioji“ arba tvari institucija. Pagrindinė jos misija susijusi su informacinių išteklių telkimu, kuris įgalina bibliotekos skaitytojus atsakingai ir tvariai naudotis informacija.

Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka, 2022 m. priėmė svarbų sprendimą žengti dar tvaresnės aplinkos link. Bibliotekos direktorės Emilijos Banionytės įsakymu buvo patvirtinta bibliotekos Tvarumo deklaracija. Ji turi aiškią viziją ir kryptį kaip veikti siekiant tvaraus ir darnaus vystymosi. Deklaracijos pagrindu, biblioteka siekia rasti bendrus sprendimus Bibliotekos bendruomenėje, bendraujant su partneriais, tiekėjais, rangovais ir rėmėjais, lengviau organizuojant darbus bei įvairius renginius. Siekdama savo vizijos, Biblioteka keičiasi, kad pasaulis taptų tvaresnis. Bibliotekos bendruomenė savo veikloje vadovaujasi atsakomybės, partnerystės, atvirumo ir tobulėjimo vertybėmis.

Tvarumo klausimai bibliotekoje telkia bendruomenę, susibūrusi iniciatyvinė darbo grupė plečiasi, 2022 m. surengė 2 daiktų atiduotuves, o rugsėjo mėn. surengė dvi dienas vykusį renginį „Prisijaukinant tvarumą: popietės bibliotekoje“.

2023 m. bibliotekos tvarumo iniciatyvinė grupė įgyvendina naujas veiklas: parengė kvalifikacijos kėlimo programą bibliotekų specialistams, metodinę priemonę, rengiamos daiktų atiduotuvės, antrąkart surengtos popietės bibliotekoje“. Ši tvarumo metodinė priemonė yra jau atliktų ir būsimų veiklų santrauka ir rekomendacijos, noras prisidėti prie bendro visų mūsų siekio — gyventi darnioje visuomenėje. Šioje metodinėje priemonėje dalinamės įvairių bibliotekų patirtimis ir siekiamybėmis. Ja, kaip ir bibliotekos tvarumo deklaracija įsipareigojame nuolat tobulinti ir mokyti kitus. Tikimės tai bus pradžia bendruomenių diskusijoms, naujiems projektams ir partnerystėms.

VAVB Tvarumo iniciatyvinė grupė

Darnaus vystymosi tikslai iki 2030 m.:

1. Panaikinti visų formų skurdą;
2. Panaikinti bada, užtikrinti apsirūpinimą maistu ir geresnę mitybą, skatinti darnų žemės ūkį;
3. Užtikrinti sveiką gyvenimą ir skatinti visų amžiaus grupių gerovę;
4. Užtikrinti visaapimančią ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi;
5. Pasiiekti lyčių lygybę ir įgalinti moteris ir mergaites;
6. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją;
7. Užtikrinti visiems prieigą prie prieinamos, patikimos, darnios ir modernios energijos;
8. Skatinti tvarų, visaapimančią ir darnų ekonominį augimą, produktyvų įdarbinimą ir tinkamą darbą;
9. Plėtoti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią ir darnią industrializaciją ir skatinti inovacijas;
10. Sumažinti nelygybę valstybėse ir tarp valstybių;
11. Padaryti miestus ir žmonių apgyventas vietas saugias, atsparias ir darnias;
12. Užtikrinti darnaus vartojimo ir gamybos modelius;
13. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos padariniais veiksmų;
14. Išsaugoti ir darniam vystymui naudoti vandenynų ir jūrų išteklius;
15. Saugoti, atkurti, skatinti darnų žemės ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės degradaciją, sustabdyti bioįvairovės praradimą;
16. Skatinti taikias visuomenes darniam vystymuisi, užtikrinti prieigą prie teisingumo visiems ir sukurti efektyvias, atskaitingas visų lygių institucijas;
17. Stiprinti vystymosi darbotvarkės įgyvendinimo priemones ir pagyvinti globalią partnerystę darniam vystymuisi.

IFLA rekomendacijos: <https://www.ifla.org/units/sustainable-development>

IFLA įgyvendindama savo funkcijas rūpinasi, kad bibliotekos ir jų asociacijos, bibliotekininkai turėtų visą reikiamą paramą, gaires, įrankius siekiant kurti partnerystes, organizuoti veiklas, remiančias nacionalinę politiką. IFLA aktyviai bendradarbiauja su tarptautinėmis organizacijomis, pvz. Jungtinėmis tautomis, siekdama kurti pasaulinį supratimą apie bibliotekas kaip darnios plėtos partnerius visame pasaulyje.

IFLA įtraukdama tarptautines organizacijas bibliotekininkystės srityje atlieka svarbų vaidmenį: siekia priimti arba tobulinti įstatymus, rekomendacijas, deklaracijas, programas. IFLA siekia užtikrinti, kad informacinis bibliotekos vaidmuo būtų tinkamai pripažintas. IFLA prisideda prie bibliotekų vaidmens stiprinimo.

IFLA siekia suteikti įrankius, paramą ir gaires, kurios padėtų bibliotekų asociacijoms, bibliotekoms ir bibliotekininkams atstovauti, kurti partnerystes ir būti pripažintiems bei remiamiems planuojant nacionalinę politiką.

IFLA daug dėmesio skiria 2030 darbotvarkei ir 17-ai tvaraus vystymosi tikslų. Siekdama užtikrinti, kad prieiga prie informacijos būtų įtraukta į darbotvarkę, IFLA dalyvauja pasauliniuose ir regioniniuose susitikimuose pristatydamą bibliotekų indėlį.

IFLA Section
Environment,
Sustainability and Libraries

Tools for Green Libraries

October 2022

IFLA-UNESCO Public Library Manifesto 2022

Freedom, prosperity and the development of society and of individuals are fundamental human values. They will only be attained through the ability of well-informed citizens to exercise their democratic rights and to play an active role in society. Constructive participation and the development of democracy depend on satisfactory education as well as on free and unlimited access to knowledge, thought, culture and information.

The public library, the local gateway to knowledge, provides a basic condition for lifelong learning, independent decision-making and cultural development of the individual and social groups. It underpins healthy knowledge societies through providing access to and enabling the creation and sharing of knowledge of all sorts, including scientific and local knowledge without commercial, technological or legal barriers.

In every nation, but especially in the developing world, libraries help ensure that the rights to education and participation in knowledge societies and in the cultural life of the community are accessible to as many people as possible.

This Manifesto proclaims UNESCO's belief in the public library as a living force for education, culture, inclusion and information, as an essential agent for sustainable development, and for individual fulfilment of peace and spiritual welfare through the minds of all individuals.

UNESCO therefore encourages national and local governments to support and actively engage in the development of public libraries.

The Public Library

The public library is the local centre of information, making all kinds of knowledge and information readily available to its users. It is an essential component of knowledge societies, continuously adapting to new means of communication to fulfil their mandate of providing universal access to and enabling meaningful use of information for all people. It provides publicly accessible space for the production of knowledge, sharing and exchange of information and culture, and promotion of civic engagement.

Libraries are creators of community, proactively reaching out to new audiences and using effective listening to support the design of services that meet local needs and contribute to improving quality of life. The public has trust in their library, and in return, it is the ambition of the public library to proactively keep their community informed and aware.

The services of the public library are provided on the basis of equality of access for all, regardless of age, ethnicity, gender, religion, nationality, language, social status, and any other characteristic. Specific services and materials must be provided for those users who cannot, for whatever reason, use the regular services and

LIBRARY MAP OF THE WORLD

HOME | **SDG STORIES** | COUNTRIES | CONTRIBUTORS | ABOUT | English

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS & LIBRARIES
 The UN 2030 Agenda for Sustainable Development is a framework of 17 Sustainable Development Goals (SDGs) spanning economic, environmental and social development. SGD stories demonstrate how libraries and access to information contribute to improved outcomes across all SDGs. Select a country to see relevant stories. [SUBMIT YOUR STORY](#)

SDG STORIES

Search: _____

35 Countries
57 Stories

Select a country to view stories.

- GOAL 1. No Poverty**
4 Stories
- GOAL 2. Zero Hunger**
4 Stories
- GOAL 3. Good Health and Well-Being**

LEGEND

- Countries with SDG Stories
- Selected Country
- No Data Available

"We are on the way to a green library system!"

IFLA Section Environment, Sustainability and Libraries

What is a Green Library?

Initiating environmental campaigns
 Keeping open lawn in good condition
 Upcycling bookbinding
 Recycled reusable bags
 Environment-themed book curation
 E-book rental service
 A green garden with air-purifying plants
 Using recycling bins
 Drinking purified tap water instead of bottled water
 Making a terrarium
 Environmental education for children

Seoul Metropolitan Library

Libraries and the Sustainable Development Goals
 a storytelling manual

librarymap.ifla.org

IFLA žaliosios bibliotekos apdovanojimas ([IFLA Green Library Award](#))

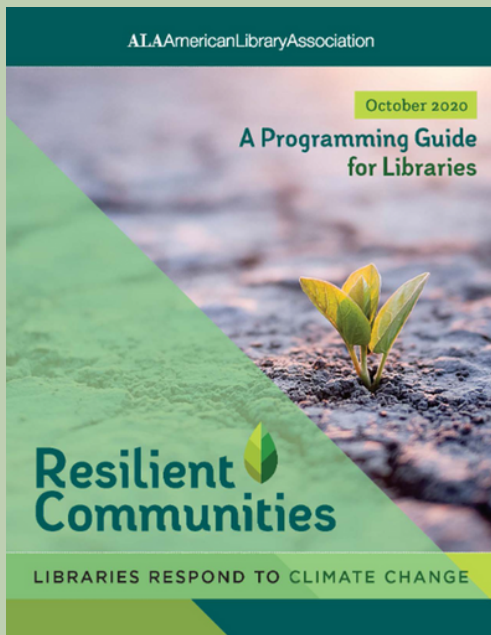
GREEN MARKET
 88 Floral Tech Post

How to Make Your Own Solid at Home with Ajlous
 12 Nov, 6:30 pm - 7:30 pm
 Programme Zone 1 and 2
 Choo Chu Kang Public Library

Say No to Food Waste
 13 Nov, 10 am - 12:30 pm
 Zone
 Suitable for children 5 - 8 years old

Orange Enzyme Workshop by Eco@Heart
 Sat, 14 Nov 2021
 9 pm - 11 pm
 Programme Zone 1 and 2
 Choo Chu Kang Public Library

Singapūro viešosios bibliotekos Vaikų zona, vidaus sodas.

„Atsparios bendruomenės: bibliotekos reaguoja į klimato kaitą“, yra Amerikos bibliotekų asociacijos (ALA) iniciatyva, padedanti bibliotekoms įtraukti savo bendruomenės į programas ir pokalbius, skirtus klimato krizei spręsti. Pagal bandomąją programą (2020–2021 m.) buvo organizuojamos filmų peržiūros, bendruomenės dialogai ir susiję renginiai, pagrįsti vietos susidomėjimu 25 viešosiose ir akademinėse bibliotekose. Finansuotas nemokamų programavimo išteklių rinkinio apie klimato krizę, kuris yra prieinamas visoms bibliotekoms, sukūrimas.

<https://libguides.ala.org/sustainablelibraries>

Tvarių bibliotekų iniciatyva

Misija: Įgalinti bibliotekų vadovus plėtoti aplinką tausojančią, socialiai teisingą ir ekonomiškai pagrįstą praktiką, siekiant sąmoningai spręsti klimato kaitos problemą ir kartu kurti klestinčias bendruomenes. Tvarių bibliotekų iniciatyva (Sustainable library initiative) taiko Tvarių bibliotekų sertifikavimo programą (SLCP), kuri bibliotekų vadovams padeda kurti strategiją, kuria biblioteka įsipareigoja tausoti aplinką, laikytis ekonominio pagrįstumo ir socialinio teisingumo. Ši sistema leidžia kurti atskiras programas skirtingų tipų bibliotekoms – viešosioms, mokyklų ir akademinėms. Bibliotekai yra paskiriamas mentorius, kuris pagal minėtas kategorijas pateikia rekomendacinius veiksmus, leidžiančius kiekvienai bibliotekai atidžiau pažvelgti į jau pasiektus (arba tebesiekiamus) tikslus, iššūkius, su kuriais yra susiduriama, tvarumo komandos gauna pasiūlymus. Programa užbaigiama analize ir veiklų pristatymu. Įprastai šio sertifikavimo laikotarpis trunka 18–24 mėnesius. Registracija yra mokama, vėliau mokamas sertifikavimo mokestis. Mokestis ir sertifikavimas užtikrina dalyvavimą tvarių bibliotekų tinkle, nuolatinės konsultacijas ir pagalbą iš programos mentorių ir prieigą prie visų reikiamų informacinių šaltinių.

<https://sustainablelibrariesinitiative.org/>

BIBLIOTEKOS TVARUMO DEKLARACIJA

1. Kiek įmanoma laikytis prisiimtų įsipareigojimų;
2. Mažinti veikloje susidarantių atliekų kiekį, užtikrinti saugų ir atsakingą jų tvarkymą;
3. Ugdyti darbuotojų kompetenciją ir atsakingą požiūrį į darbą ir aplinkos apsaugą;
4. Skatinti racionalų ir tausojantį vandens ir kitų išteklių valdymą ir naudojimą bei atsakingą ir efektyvų energijos vartojimą;
5. Inicijuoti edukacinius projektus, į juos įtraukiant darbuotojus, bibliotekos lankytojus, tiekėjus, vietines bendruomenes, Regiono bibliotekas, jaunimą bei vaikus;
6. Bendradarbiauti ir keistis informacija tvarumo klausimais su suinteresuotais asmenimis, Regiono bibliotekomis ir kitomis įstaigomis;
7. Stebėti, kontroliuoti ir darbuotojams, bibliotekos lankytojams, vietinėms bendruomenėms bei kitoms suinteresuotoms šalims nuolat atvirai komunikuoti apie tvarumo tikslus, atliktus veiksmus, pasiektus rodiklius.

TVARUMO REKOMENDACIJOS

1. Atsakomybė

Kiek įmanoma laikytis prisiimtų įsipareigojimų. Užkirsti kelią aplinkos taršai ir ją sumažinti bei skatinti tvarų vartojimą ir gamybą, kad ekonomikos augimas nereikštų aplinkosaugos prastėjimo.

3. Darbuotojų kompetencija

Ugdyti darbuotojų kompetenciją ir atsakingą požiūrį į darbą ir aplinkos apsaugą

5. Edukacija

Inicijuoti edukacinius projektus, į juos įtraukiant darbuotojus, bibliotekos lankytojus, tiekėjus, vietines bendruomenes, Regiono bibliotekas, jaunimą bei vaikus

2. Atliekos

Mažinti veikloje susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti saugų ir atsakingą jų tvarkymą

4. Racionalus išteklių naudojimas

Skatinti racionalų ir tausojantį vandens ir kitų išteklių valdymą ir naudojimą bei atsakingą ir efektyvų energijos vartojimą

6. Bendradarbiavimas

Bendradarbiauti ir keistis informacija tvarumo klausimais su suinteresuotais asmenimis, Regiono bibliotekomis ir kitomis įstaigomis

7. Prieiga prie informacijos, komunikacija

Stebėti, kontroliuoti ir darbuotojams, bibliotekos lankytojams, vietinėms bendruomenėms bei kitoms suinteresuotoms šalims nuolat atvirai komunikuoti apie tvarumo tikslus, atliktus veiksmus, pasiektus rodiklius

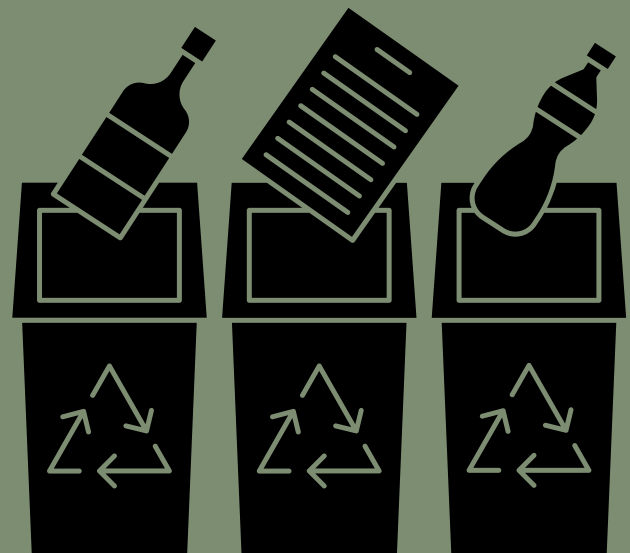
ATLIEKOS: VENK, MAŽINK, RŪŠIUOK, PAKARTOTINAI NAUDOK

DABARTIS

- Racionalus spausdinimas: spausdinti ant abiejų lapo pusių, juodai balta, 2 lapai ant 1 puslapio, pakartotinai panaudoti tuščius lapus,
- Didesniems spaudiniams taupydami rašalą rinkitės pasidaryti fotokopiją;
- Naudojamos rūšiavimo dėžės, šiukšliadėžės, jos aiškiai sužymėtos nuorodomis. Viena šiukšliadėžė kabinetui (taupomi šiukšlių maišai);
- Pirkti pakartotinai papildomus produktus, o ne vienkartinius, palaidus daiktus ir dideliais kiekiais;
- Su kolegomis mainykitės sezoninėmis daržovėmis ir vaisiais, kurių Jūsų namuose per daug;
- Darbe naudokite asmeninį daugkartinį puodelį, buteliuką, gertuvę;
- Naudoti kavos aparatus nepaliekančius tirščių ir nenaudojančių kavos filtro.

ATEITIS

- Pasigaminti savo indų plovimo skystį ir naudoti jį su kolegomis;
- Apriboti plastiko naudojimą biuro reikmenyse: pirkti medinius pieštukus, bambukinius tušinukus ir spalvotus pieštukus;
- Pirkti tokius baldus, kurie pagaminti iš PET plastiko (perdirbamo poliesterio);
- Rinkitės kokybę o ne kiekybę visuose reikmenyse (segtukai, peiliai ir t.t.);
- Nebenaudojamus baldus atiduokite kitoms kultūros institucijoms.

TRANSPORTAS

DABAR

- Dalintis su kolektyvu informacija apie visuomeninius „žalius“ renginius — bėgimas mieste, dviračių šventė, žygis ir t.t. Kviesti ir registruoti visą kolektyvo komandą;
- Į darbą keliauti pėsčiomis, dviračiu, viešuoju transportu, kooperotis ir keliauti drauge.

ATEITIS

- Apsvarstyti apie bibliotekos dviračių stovėjimo aikštelę — darbuotojams, skaitytojams, lankytojams, miesto svečiams. Čia turėtų būti oro pompa, galimybės įkrauti el. dviračius/paspirtukus.

ENERGIJOS IŠTEKLIŲ VARTOJIMAS

DABAR

- Kol neaptarnaujate skaitytojų nejunkite apšvietimo, visų reikiamų kompiuterių, spausdintuvų, savitarnos prietaisų;
- Įvertinti bendro naudojimo WC kiekį (taupomas vanduo, priemonės, patalpų valymo laikas, apšvietimas);
- Nepalikti nakčiai įjungtų elektros prietaisų.

ATEITIS

- Panaudoti vandenį kelis kartus - augalus laistyti su vandeniu likusiu virduliuose ir kavos aparatuose, rinkti lietaus vandenį. Sumažinti vandens naudojamo tualetu nuleidimui vartojimą;
- Skatinti žmones vietoj lifto naudotis laiptais;
- Diegti tokią šildymo sistemą, kuri leistų kontroliuoti vidaus temperatūrą. Vietoj oro kondicionieriaus ieškoti alternatyvių būdų vėsinti patalpas.
- Ieškoti būdų įdiegti sistemą leidžiančią visur išjungti šviesas, naudoti LED lemputes.
- Ant bibliotekos stogo diegti saulės baterijas.

PERDIRBK IR KOMPOSTUOK

DABARTIS

- Pirkti perdirbtą popierių;
- Surinkti panaudotos kavos tirščius kaip trąšas augalams;
- Rūšiuoti visas atliekas;
- Panaudotas spausdintuvo rašalo kasetes gražinti į organizacijas galinčias tinkamai perdirbti šias atliekas.

ATEITIS

- Pakeisti kaitriąsias lemputes;
- Kompostuoti maisto ir augalinės kilmės atliekas;
- Kabinetuose įrengti specialias šiukšliadėžes visoms perdirbamoms atliekoms;
- Skatinti rūšiuoti IT įrangą;
- Nerūšiuojamą IT techniką perduoti kitoms organizacijoms, kurios gali pasirūpinti tinkamų jų rūšiavimu ir perdirbimu.

ERDVIŲ ŽALUMAS

DABARTIS

- Bibliotekos erdvių apželdinimas, panaudojant saugius, vietinius kambarinius augalus, dauginti esamus ir platinti tradiciniais tapusius augalus;
- Pildyti bibliotekos augalų laistymo, priežiūros žurnalą.

ATEITIS

- Kartu su skaitytojais sukurti ekologišką piešinį (pvz iš augalų) kuriame būtų nuorodos į bibliotekos fondą, žaliąsias erdves;
- Organizuoti specialias „akcijas“ apie naudingus vaistinius augalus, pvz. „Mylių jeronimą“;
- Augalais puošti sienas, kiemo želdinius apsodinti bitiniais augalais.

KOMUNIKACIJA

DABARTIS

- Informacija apie bibliotekos paslaugas teikiama ne tik valstybine kalba, bet ir gestų, lengvai suprantama kalbomis. Šriftas turi atitikti reikalavimus;
- Atriboti ir mažinti popieriaus naudojimą bendraujant tarpusavyje ir su bendruomene (skrajutės, lankstinukai ir kt.);
- Pasikartojančių renginių reklamai ir kvietimams naudojami bendri šablonai;
- Skleisti informaciją apie tvarias veiklas - paslaugas, užsiėmimus, renginius.

ATEITIS

- Atsakingai planuoti lankstinukų, kvietimų ir plakatų spaudą;
- Tvarumo tematikos skelbimai, konkursai socialiniuose tinkluose;
- Tvarumo idėjų sklaida bibliotekos socialiniuose tinkluose - paskaitų filmavimas, nuotraukos, tinklalaidės.

KNYGŲ SRAUTAS

Knygų tvarkymas

- Kurti specialius fondus ekologijai ir juos aktualinti. Jas žymėti specialiu logotipu;
- Tvarkant dokumentus naudoti ir pritaikyti turimas priemones — laikraščių stovus, perrišimus;
- Pakartotinai naudoti atsargas, naujų knygų reklamai naudoti keičiamas etiketes;
- Mažinkite plastiko, lipnių juostelių naudojimą;
- Paprastinkite knygų katalogavimo procesą.

Pratęstas dokumento gyvenimas

- Smulkius pataisymus daryti bibliotekoje;
- Naudoti tvarias knygų įrišimo technikas (siuvimas, kuniškas knygų įrišimas).

ATEITIS

- Rūšiuoti RFID;
- Knygų mainų lentyna, bendradarbiavimas su kitomis institucijomis;
- Nurašomų knygų išparduotuvė;
- Knygų atiduotuvės, perdirbimas;
- Knygų mainų platforma.

RŪŠIAVIMAS BIBLIOTEKOJE

POPIERIUS:
DOKUMENTAI,
KNYGOS, LAPAI,
PERIODIKA

Kaip mesti? Ką reikia žinoti išmetant popierinės pakuotes?
Popierius turi būti sausas ir švarus
Sąvaržėlių išsegti nereikia
Gali būti su lipnia juoste
Dėžutes išlankstykite

PLASTIKAS
VINILINĖS
PLOKŠTELĖS

Kaip mesti? Ką reikia žinoti išmetant plastikines pakuotes?
Butelius užsukite. Pašalinkite maisto likučius bei išpilkite skysčius
Pakuočių plauti nereikia, svarbu, kad juose nebūtų maisto likučių
Plastikinės pakuotės dažnai pažymimos ženklais PET, HDPE, LDPE, PP
Elektroninę įrangą galite priduoti surinkimo punktuose
Dėl medicininių atliekų priėmimo galite pasiteirauti savo regiono stambiagabaričių atliekų aikštelėje

STIKLINIAI
INDAI,
BUTELIAI

Kaip mesti? Ką reikia žinoti išmetant stiklines pakuotes?
Pakuočių plauti nebūtina, tik išpilti skysčius
Etikečių nulupti nereikia
El. lemputes ir kitą įrangą galite priduoti surinkimo punktuose

CD/DVD
USB LAIKMENOS
ELEKTRONIKA

Visas šias atliekas galima priduoti stambiagabaričių atliekų aikštelėse:
Buitinės chemijos produktai
Lakų, dažų, skiediklių atliekos
Cheminėmis medžiagomis užteršta pakuotė
Statybos, remonto atliekos
Padangos
Naudoti tepalai
Tepalų filtrai ir kitos naftos produktų atliekos
Didelių gabaritų baldai
Nenaudojami automobiliai

BIBLIOTEKOS PASLAUGŲ ORGANIZAVIMAS

- Kad sumažintumėte popieriaus švaistymą, prie darbo stalų ir prie savitarnos aparatų pasiūlykite bibliotekos vartotojams panaudotą popierių.

ATEITIS

- Mokykime ir mokykimės „žaliojo raštingumo“ – atpažinti tvarumą, mokytis patikimos informacijos apie augalus, tvarius produktus paieškos;
- Visuose būsimuose projektuose pirmenybę teikite veikloms su nekenksmingu poveikiu aplinkai;
- Įrenkite vietas, kuriose galima įkrauti savo mobiliuosius telefonus;
- Pasiūlykite vietą nuolatinių lankytojų puodeliams laikyti, pavyzdžiui, tiems, kurie reguliariai lankosi bibliotekos renginiuose;
- Sukurti sėklų biblioteką;
- Pasiūlykite vietą augalams ir augalams keistis, keiskitės ne tik augalais ar sėklomis, bet ir priemonėmis – vazonais, žemėmis, trąšomis;
- Siūlykite knygų mainų dėžutę;
- Sukurkite lentą, skirtą dalintis receptams nesukuriant atliekų (zero waste);
- Užmegzkite partnerystę, kad skaitytojai galėtų remti bibliotekos augalus;
- Šventiniu laikotarpiu siūlykite bibliotekos vartotojams „augalų persodinimo“ paslaugą.

RENGINIAI IR UŽSIĖMIMAI BIBLIOTEKOSE

DABAR

- Organizuojant renginius rinktis „zero waste“ metodą: naudoti daugkartines stiklines, puodelius, lėkštes ir stalo įrankius (sukurti „puodelių banką“ renginiams);
- Iš perdirbtų dekoracijų kurti kalėdinę eglutę ar kitą švenčių simboliką;
- Kurti žaislą, kuriems galima suteikti antrą gyvenimą, rinkinį;
- Skulptūrų ar kitų objektų, pagamintų iš nurašytų knygų, parodos;
- Miesto biologinės įvairovės pažinimas. Galima organizuoti edukacines ekskursijas po savo miestą, pažinti jo biologinę įvairovę (medžius ir gėles, gyvūnus, grybus);
- Biblioteka gali organizuoti fotografijų parodas aplinkosaugos tema;
- Organizuojami piešinių konkursai vaikams su aplinkosauga susijusiomis temomis.

ATEITIS

- Bendradarbiaujant su vietinėmis mokyklomis, galima siūlyti sodininkystės pamokas, sodinti sėklas, žoleles ir daržoves;
- Drauge gaminti inkilus paukščiams;
- Jei įmanoma, auginkite bites, kad žmonės suprastų bičių apsaugos svarbą;
- Pristatyti bibliotekos lankytojams būdus kaip pasigaminti ir naudoti kompostą;
- Su potencialiais naujais bibliotekos vartotojais, partneriais organizuoti renginius bibliotekoje ir už jos ribų, jų metu pristatyti bibliotekos veiklas ir paslaugas, organizuoti mokymus, stiprinti ryšius su bendruomene.

PROJEKTAI

01 PRISIJAUKINANT TVARUMĄ: POPIETĖS BIBLIOTEKOJE

Bibliotekoje itin populiarios yra Mainų lentynos, į kurias gyventojai atneša nebereikalingas perskaitytas knygas ir pasiima namo patikusias.

2022 m. rugsėjo 8-9 dienomis bibliotekos kieme surengti tvarumui skirti renginiai „Prisijaukinant tvarumą: popietės bibliotekoje“. Šių popiečių idėja – dar kartą pakalbėti apie tvarumą, skatinti pradėti, tęsti ar gilinti žinias apie tai. Renginio metu vyko diskusija „Knygos vertė: kaita erdvėje ir laike“. Kėlėme klausimą, kiek vertinga knyga ir ar keičiasi jos vertė laikui bėgant? Kodėl kai kurios jau po kelių metų milžiniško populiarumo staiga nebeskaitomos? O svarbiausia – ką daryti po to? Diskusijoje dalyvavo bibliotekininkai, leidėjai, restauratoriai.

02 EDUKACINIAI UŽSIĖMIMAI BIBLIOTEKOJE

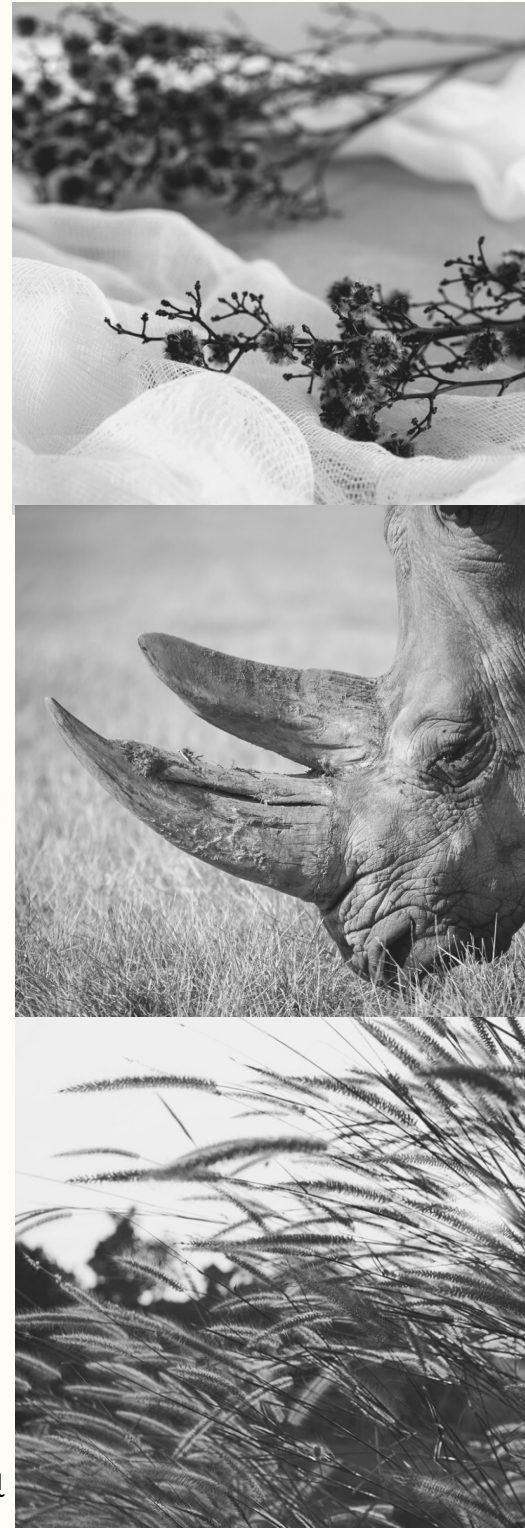
Biblioteka savo bendruomenei nuolat organizuoja tvarias edukacijas, dirbtuves, kuriose iš antrinių žaliavų kuriami nauji daiktai: dekupažas ant kavos indelių, aplankai ir dėžutės knygoms, kalėdinės dekoracijos iš senų kompaktinių diskų (CD), indai.

03 MOKYMAI REGIONO BIBLIOTEKININKAMS: MOKYMŲ PROGRAMA

2023 m. pirmą kartą į Vilniaus regiono bibliotekininkų Kvalifikacijos kėlimo mokymų planą buvo įtraukti ir surengti mokymai tema „Tvarumas bibliotekoje“, kuriuose dalyvavo Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos ir Vilniaus regiono viešųjų bibliotekų specialistai.

04 SEZONINĖS ATIDUOTUVĖS BIBLIOTEKOJE

Bibliotekoje ne mažiau kaip 2 kartus per metus vyksta daiktų atiduotuvės - pavasarinė/rudens ir kalėdinė. Taip pat 2023 m. pavasarį bibliotekos kieme pirmą kartą surengta sodinukų mainų mugė, kurios metu kolegos vieni su kitais keitėsi užaugintais sodinukais, kambariniais augalais ir sėklomis.

Rekomenduojama literatūra

- Darnus vystymasis ir Lietuva [interaktyvus] Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija [žiūrėta 2023-04-19]. Prieiga per internetą: <<https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/es-ir-tarptautinis-bendradarbiavimas/darnus-vystymasis/darnus-vystymasis-ir-lietuva>>.
- IFLA Green Library Award [Interaktyvus] IFLA [žiūrėta 2023-04-19]. Prieiga per internetą: <<https://2023.ifla.org/ifla-green-library-award>>.
- IFLA-UNESCO Public Library Manifesto 2022 [Interaktyvus] IFLA [žiūrėta 2023-04-19]. Prieiga per internetą: <https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/2006/1/IFLA-UNESCO%20Public%20Library%20Manifesto%202022.pdf>
- JT Darbotvarkė 2030, darnaus vystymosi tikslai ir kiti tarptautiniai susitarimai [interaktyvus] Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija [žiūrėta 2023-04-19]. Prieiga per internetą: <<https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/es-ir-tarptautinis-bendradarbiavimas/darnus-vystymasis/darnus-vystymasis-ir-lietuva/jt-darbotvarke-2030-darnaus-vystymosi-tikslai-ir-kiti-tarptautiniai-susitarimai>>.
- Powering Sustainable Development [interaktyvus] IFLA [žiūrėta 2023-12-14]. Prieiga per internet: <<https://www.ifla.org/units/sustainable-development>>.
- Sustainability and Libraries: ALA and Sustainability [Interaktyvus] American Library Association [žiūrėta 2023-04-19]. Prieiga per internetą: <<https://libguides.ala.org/sustainablelibraries>>.
- Sustainable Brand Index – Lithuania [interaktyvus] Sustainable Brand Index [žiūrėta 2023-04-19]. Prieiga per internetą: <<https://www.sb-index.com/lithuania>>.
- Sustainable Library Initiative [Interaktyvus] Sustainable Library Initiative [žiūrėta 2023-04-19]. Prieiga per internetą: <<https://sustainablelibrariesinitiative.org>>.

Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus
viešoji biblioteka

Trakų g. 10, LT-01132
Vilnius, tel. (8 5) 262 5570
el. paštas: info@amb.lt

www.amb.lt | <https://tinyurl.com/mw3e8wpy>

